

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

LÍSKA

V rozesílce 19/2014 najdete pozvánky na akce, upozornění na projektovou výzvu, propozice a přihlášku do 5. ročníku soutěže s tematikou ochrany klimatu - Zlínská CO2 liga, upozornění na další soutěže i nové výukové programy, články, recepty i příklady dobré praxe.

Srdečně Vás zveme na XIV. Krajskou konferenci o EVVO. Již ve **čtvrtek 13. listopadu 2014 v budově 15 Baťova institutu ve Zlíně. Téma: Místní a globální spolupráce v environmentálním vzdělávání – příklady na cestě k udržitelnosti.** <http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference>
Pozvánku i formulář přihlášky najdete v příloze. Uzávěrka přihlášek 7.11.2014.

Upozorňujeme na poslední volná místa na vzdělávací akci **Jak učit POLY - modul Jak učit POLY o materiálech, Uherský Brod, Maršov, 20.-22.11.2014.** Těšit se můžete na spoustu námětů a lektorky Zdeňku Štefanidesovou ze Sluňákova, Evu Sůrovou z Ekoškoly Rozárka Praha, Kateřinu Mrnůščíkovou, Marii Kordulovou, Marii Petřů a Ivu Koutnou i návštěvu MŠ prim. Hájka Klíček v Uherském Brodě.

Základním a středním školám nabízíme zapojení do **projektu Bezpečně a zdravě do života.** *Podrobná nabídka i přihláška na vzdělávací akce v příloze.*

Uvedené projekty jsou spolufinancovány z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR.

Aktuální nabídky vzdělávacích akcí, přihlášky a informace najdete na:
<http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

Přehled akcí v regionu najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>.
Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz

Klub Lísky

Líbí se Vám programy a činnosti Lísky? Máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje?
Svým členstvím v Klubu podpoříte naše poslání a programy, a zároveň dáte najevo, že nám fandíte. Více informací [najdete zde](#).
[Přečtěte si](#), jak Klub Lísky funguje a co nabízí.
[Přihláška do Klubu ke stažení zde](#)

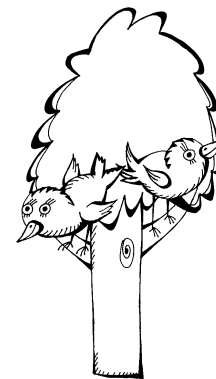
Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>
Členům klubu aktuálně rozesíláme nový list skřítky Lískáčka s podzimními náměty i ML č. 107 motivovaný mezinárodním dnem nevidomých (13.11.).

Na krajské konferenci o EVVO budou k dispozici přihlášky i ukázky metodických listů.

Osvětová kampaň „Stromy a my“, 28. září – 26. října 2014

V Lísce jsme ukončili osvětovou kampaň Stromy a my. Děkujeme všem, kdo jste spolu s námi objevovali, poznávali a hýčkali stromy. Děkujeme zejména koordinátorovi kampaně Parku Rochus Uherské Hradiště. V těchto dnech k vám putují děkovné listy a klíčenky. Tak zase za rok...

Článek *Stromy pro Rochus* v příloze.

Kde Líska pomáhá

Líska pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

- **KORUNKA LUHAČOVICE** vznikla po několikaleté usilovné práci na benefičních projektech. Mezi hlavní cíle patří pomoc nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí. Více na www.korunkaluhacovice.cz

- **Sbírka Světluška: Komu svítí Světluška**

Světluška provází děti a dospělé s těžkým zrakovým postižením na jejich cestě k samostatnosti. Přispívá na speciální pomůcky, jako jsou mluvicí počítače či optické lupy, na vodící psy, osobní asistenci pro zrakově postižené děti integrované do běžných škol. Podporuje zrakově postižené studenty. Financuje projekty, které rozvíjí talent a tvořivé schopnosti lidí se zrakovým postižením.

<http://svetluska.centrum.cz/win/pro.phtml>

- **Dobry anděl**

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Šíříme myšlenku Dobrého anděla a pomáháme oslovit a získat další Dobré anděly.

Podívejte se na novou kampaň: <https://www.dobryandel.cz/1500-statecnych/>

Aktuality a novinky

❖ Osvětová kampaň na podporu místních výrobků

1. listopadu startuje **facebooková osvětová kampaň na podporu místních producentů a místní ekonomiky**. Představí místní výrobce, prodejny regionálních výrobků, zajímavé prodejní systémy (např. bedýnkování či komunitou podporované zemědělství), regionální značky i přínosy místní ekonomiky. Řekne nejen proč, ale i jak a kde bychom mohli podporovat výrobce v regionu. Kampaň probíhá na facebooku Tradice Bílých Karpat až do konce roku 2014.

Spustili jsme pro vás **webové stránky** www.poctivevyrobene.cz, které jsou součástí projektu podpořeného z Programu Švýcarsko-české spolupráce.

Aktuality můžete sledovat na Facebooku: <https://www.facebook.com/Poctive> vyrobené -podpora regionálních produktů ve ZK

❖ Cena za přínos k rozvoji EVVO ve Zlínském kraji za rok 2014

Nominace budou zveřejněny a ceny budou předány na XIV. Krajské konferenci o EVVO ve Zlíně ve čtvrtek 13. listopadu 2014. Nominace podávejte prostřednictvím [formuláře](#).

<http://www.liska-evvo.cz/doc/cena-za-prinos-k-rozvoji-evvo-ve-zlinskem-kraji-za-rok-2014>

❖ Vsetín proti chudobě - Vsetínské školy pro lepší svět

Žákovské sympóziium o globálních problémech uspořádalo ve středu 22. října v budově Maštalisek v rámci celostátní kampaně Česko proti chudobě město Vsetín spolu s občanským sdružením pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu ve Zlínském kraji Líska a základními školami Rokytnice a Sychrov.

Dvacet školáků z pěti základních škol ze Vsetína diskutovalo ve středu o tom, co nejvíce pálí dnešní svět a společně hledali i řešení těchto problémů. Měli tak vzácnou příležitost, nešlo totiž o hru, protože v rámci firemní filantropie poskytl generální partner akce firma e-Sports.cz částku pět tisíc korun určenou na humanitární projekt. A právě přítomní zástupci vsetínských škol, kterými byli žáci devátých ročníků z Rokytnice, Sychrova, Trávníků, Ohrady a Luhu, měli možnost rozhodnout, kde peníze pomohou.

Předsedkyně Lísky Iva Koutná, přítomným prozradila, že peníze z loňského ročníku putovaly prostřednictvím neziskové organizace Adra do bangladéšského slumového centra Čalantika, kde umožnily dětem získat filtr k úpravě vody na pitnou. To byla silná motivace. Pak se už účastníci

sympózia pustili do práce. Lektor Bohuslav Sedláček je přenesl do světa, ve kterém se změnili na členy různých zájmových skupin, jejichž úkolem bylo definovat nejzávažnější globální problémy současného světa a doby.

„Nasazení žáků bylo fantastické, vyzkoušeli si vyjednávání, a pokusili se obhajovat a prosazovat své názory. Pro mnohé to byla zcela nová zkušenost a přítomní ocenili, že si vzájemně umí naslouchat. Z výsledků vyplynulo, že k nejzávažnějším problémům řadí toto sympóziem epidemie, kácení lesů, nedostatek pitné vody či růst populace v rozvojových zemích a s tím související chudobu,“ vyjmenovává pedagožka Jaroslava Ševčíková ze základní školy Sychrov a dodává: „Po krátké přestávce si žáci ve skupinách vytvořili fiktivní humanitárně zaměřené neziskové organizace a připravili si návrhy, kam by měly peníze z akce odejít, kde by měly pomoci. Při této práci si studenti uvědomili, že globální problémy lidstva nejsou až tak vzdálené, a že ani zdaleka nejsou jen záležitostí zemí třetího světa. Uvědomili si, že každý z nás má šanci aspoň malým dílem vývoj světa ovlivnit. Je dobře, že mladí lidé ze vsetínských škol vědí jak na to!“

Ze závěrečného jednání vzešly hned dva návrhy. Jedna ze skupin představila projekt „Krmte hladové“, který zajišťuje základní potraviny pro Zimbabwe a polovina účastníků sympózia se mu rozhodla dát hlas. Jak studenti uvedli: „Kdo nemá co jíst, může hladem i zemřít, i když my si to ani neuvědomujeme, protože žijeme v zemi, kde smrt hladem nehrozí.“ Druhá polovina žáků vybrala projekt na podporu školství a vzdělanosti v zatím přesně neurčené rozvojové zemi. Peníze pravděpodobně opět poputují do centra Čalantika. Tento projekt autoři obhajovali skvěle tím, že když pomůžeme dětem ke vzdělání, budou mít v životě lepší šance. S tím nelze než souhlasit. „Líska se proto rozhodla navýšit částku o tisíc korun a rovným dílem rozdělit prostředky mezi oba projekty, což bylo jednomyslně přijato jako nejlepší řešení,“ řekla na závěr Iva Koutná a dodala: „Účastníci sympózia se do svých škol vraceli spokojení. Se svými spolužáky se podělili o nové zkušenosti. Věříme, že si v sobě odnesli jistotu, že každý z nás může pomoci, každý může měnit svět, jen se k tomu musí odhodlat.“

Celá TZ v příloze.

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS) a Nadace Partnerství vyhláší 2. výzvu k předkládání žádostí do programu Fond pro nestátní neziskové organizace (FNNO) financovaného z EHP fondů 2009–2014.** Uzávěrka pro předkládání žádostí o poskytnutí grantu a žádostí o poskytnutí Doplnkového grantu je 2. 12. 2014 v 16.00 hod.

Konsorcium Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS) a Nadace Partnerství vyhláší 2. výzvu k předkládání žádostí o poskytnutí grantu z programu „Fond pro nestátní neziskové organizace“ (FNNO) a k předkládání žádostí o poskytnutí Doplnkového grantu z Fondu pro bilaterální spolupráci na programové úrovni v rámci FNNO. Text výzev a dokumenty pro žadatele naleznete [zde](#).

Dotazy ke 2. výzvě pošlete na mail nros@fondnno.cz (oblast I-III) a nap@fondnno.cz (oblast IV).

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **XIV. Krajská konference o environmentální výchově a vzdělávání, 13. listopadu 2014, 14/15 Baťův institut Zlín. Téma: Místní a globální spolupráce v environmentálním vzdělávání – příklady na cestě k udržitelnosti.**

- **Den otevřených dveří v pasivním domě Centra Veronica, 7. - 8. listopadu 2014.**
Při příležitosti Mezinárodního dne pasivních domů proběhne den otevřených dveří v pasivní budově Centra Veronica Hostětín. Zájemci o použité stavební materiály a technologie si mohou budovu prohlédnout v pátek 7. listopadu 9:00 - 18:00 hodin a v sobotu 8. listopadu 10:00 - 16:00 h. Lektorovaná prohlídka pasivního domu i ostatních ekologických modelových projektů v Hostětíně proběhne v pátek 7.11.2014 od 15 h. Více informací: <http://hostetin.veronica.cz/den-otevrenych-dveri-v-pasivnim-dome-prohlidka-hostetinskych-ekologickyh-projektu>

- Kurzy vaření na základní škole Sychrov ve Vsetíně: <https://www.youtube.com/watch?v=h3Vf91VZ0FI>

- Kurz vaření z biopotravin, opět po delším čase s dlouholetým šéfkuchařem sítě jídelen zdravého životního stylu REBIO z Brna Vlastimilem Kelblem.
Pořádá IS pro rozvoj Moravských Kopanic ve spolupráci s PRO-BIO RC Bílé Karpaty a SOŠ Luhačovice **4. listopadu 2014 v Luhačovicích od 10,00 hodin.**
V sobotu 22. listopadu 2014 proběhne kurz pečení kváskového chleba z biomouky, Centrum Veronica v Hostětíně. Lektorkou bude paní Marie Pechová.
Kontakt: Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s., 687 74 Starý Hrozenkov 314, tel./fax: 572 696 323, e-mail: iskopanice@razdva.cz, www.iskopanice.cz

- **MUZEUM REGIONU VALAŠSKO ZVE NA PŘÍRODOVĚDNÉ PŘEDNÁŠKY A PROGRAMY**
Více informací na www.muzeumvalassko.cz
Pro žáky škol a zájemce z řad veřejnosti je na čtvrtek **20. 11. 2014** připravena akce s názvem **Dřevohrátky**. V rámci akce si žáci vyzkoušejí rytí do dřeva, barvení dřeva přírodními barvivy, za pomoci studentů Střední průmyslové školy stavební ve Valašském Meziříčí se naučí soustružit dřevo a vyrobí si na památku vánoční dekorace či dřevěné hračky, které si odnesou s sebou domů. Více informací o akci: <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/drevohratky/>

Výstavy ve Zlínském kraji

- **14/15 Baťův institut Zlín**, nabídka na www.14-15.cz
- **Muzeum regionu Valašsko**, aktuální výstavy najdete na <http://www.muzeumvalassko.cz>

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- Ve dnech 7. – 9. 11. 2014 se konají již **jedenácté Dny otevřených pasivních domů**. Od pátku do neděle se tak může kdokoli zeptat majitelů pasivních domů na to, jak se jim v jejich úsporném domě žije a jak takový dům vlastně funguje. V ČR bude otevřeno hned několik desítek pasivních domů a samozřejmě i naše Centrum Veronica v Hostětíně.
Centrum pasivního domu plánuje i speciální exkurze v okolí Brna a Prahy.
<http://www.pasivnidomy.cz/akce/dny-pasivnich-domu-2014-613/510>

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

➤ **Vzdělávací kurz pro mateřské školy Jak učit POLY**

Vzdělávacím kurzem bychom chtěli podpořit rozvoj profesních kompetencí pedagogů mateřských školy. Kurz zahrnuje 3 třídní moduly v celkovém rozsahu 90 hodin prezenčního studia – **můžete si libovolně zvolit 1 nebo všechny 3 moduly (můžete se i vystřídat v rámci jedné MŠ – tedy na každý modul vyslat jinou paní učitelku, a může vás být i více z jedné MŠ).**

Jeden modul má 30 hodin výuky a je ukončen 6 hodinovým závěrečným workshopem. Moduly se budou konat ve vybraných místech ve Zlínském kraji a v rámci příkladů dobré praxe navštívíme též MŠ. Kurz obsahuje 3 základní témata, která představí odborní lektori a zkušení pedagogové:

Jak učit POLY o materiálech, Uherský Brod, Maršov, 20.-22.11.2014.

Jak učit POLY řemesla a tvořivé činnosti, Veselí n. M., 5.-7.2.2015

Jak učit POLY na zahradě, Hostětín, 19.-21.3.2015

Příhlášky a informace: infoevvo@seznam.cz

<http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

[https://www.facebook.com/pages/Jak učit POLY](https://www.facebook.com/pages/Jak-ucit-POLY)

Programy a služby Líska a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy Líska, o.s. **Kontakt:** infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě M.R.K.E.V.** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Do obou sítí je možné se registrovat průběžně. Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

❖ **Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ**

- **Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>**

- Líska nabízí **výukový program O Martinovi husa nejpěkněji zpívá**

Doporučeno pro MŠ, I. st. ZŠ, ŠD / 1–2 třídy /program trvá 90 minut/cena: 40 Kč/dítě

Svátek konce hospodářského roku a začátku zimy, při kterém se slaví vše nové, jako například první sníh, nové víno, ale také nové služby čeledínů a děveček. Děti se naučí pojmenovat a ohodnotit práce a služby ve třídě, dozví se i kdo a proč dostával svatomartinské rohlíky. Společně vyzkoušíme přivolat sníh a nezapomeneme ani na obdarování zvířátek. A snad se od svatého Martina dozvíme i to, proč o Martinovi husa nejpěkněji zpívá. Společně oslavíme období posvícení a radovánek, které co nevidět vystřídá vážnější, střídmejší a postní advent. Přihlášky na infoevvo@seznam.cz

- Nový lektorský program s názvem **Krásna v dřevě ukrytá**, můžete navštívit v **Muzeu regionu Valašsko, zámku Kinských ve Valašském Meziříčí** ve dnech **7. 11. 2014 - 15. 2. 2015**.

Program je připraven pro žáky MŠ, ZŠ a SŠ (pro žáky škol s odborným zaměřením a další zájemce je připraven program zaměřený zejména na tematiku výroby nábytku a historii dřevařské školy ve Valašském Meziříčí).

Zajímá Vás, jak spletitá je cesta od semínka v lese po mohutný strom až k dokonalému kusu nábytku v našem obýváku? Cílem lektorského programu je přiblížit žákům dřevo jako krásný přírodní a obnovitelný materiál. Snahou je pochopení funkce stromu ve vzájemných souvislostech s živými organismy, objevování a porozumění nenahraditelnosti stromů pro životní prostředí. Blíže se seznámíme s využitím dřeva v nábytkářství a umělecké tvorbě. Žáci se hravou formou seznámí se základními druhy dřevin a jejich zpracováním, neopomeneme však ani povídání o lese jako významném biotopu naší krajiny.

Více informací se dozvíte: <http://www.muzeumvalassko.cz/lektorske-programy-valasske-mezirici/krasa-v-dreve-ukryta/>

Objednávejte na: 571 611 764, zamek.kinsky@muzeumvalassko.cz

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky a tipy hledejte na

<http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

V této rubrice najdete Vaše i lískové tipy, zkušenosti a zážitky z různých výletů, exkurzí a výprav do přírody.

- **Naplánujte si návštěvu 14/15 Baťova institutu Zlín**, který nabízí celoročně programy pro školy, skupiny dětí i rodiny s dětmi, www.14-15.cz
- **Muzeum regionu Valašsko**, aktuální nabídku najdete na <http://www.muzeumvalassko.cz>

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

- **Máme pro vás 5. ročník soutěže s tematikou ochrany klimatu - Zlínská CO2 liga.**

Soutěž zprostředkovává žákům, studentům i veřejnosti informace o globální změně klimatu a o změnách, které můžeme očekávat v České republice. Poutavou a neotřelou formou, prostřednictvím soutěžních úkolů a díky „učení prožitkem“ si soutěžící vyzkouší a dozví se, že naši krajinu i společnost čekají vlivem měnícího se klimatu změny, jaké asi budou a jak se na ně mohou připravit.

Na vlastní kůži prožijí, jaké by to bylo, kdyby v jejich obci chyběla voda tak, jako je tomu dnes třeba v Barceloně. Zjistí, že lze vyjít i menším množstvím energie při bydlení než jsme zvyklí a jak čelit vlnám veder takovým, jaké byly v Evropě v roce 2003. Vyzkouší si, zda se obejdeme bez potravin přivezených z druhého konce světa či že lze vyměnit čtyři kola auta za své dvě nohy. Budou zkoumat ve škole i doma.

Budou zkoušet a zkoumat, měřit a počítat, dotazovat se spolužáků, rodičů a okolí, informovat a sdílet, vymýšlet a tvořit. Svě získané zkušenosti, měření, výsledky ankety či osobní prožitky zpracují, vyhodnotí a představí nejen spolužákům a kamarádům, ale osloví i ostatní osoby v rámci školy a rodiny.

Prostřednictvím prvků projektového vyučování zpracují žáci a studenti aktuální téma, budou se věnovat průřezovým tématům environmentální výchova a mediální výchova, to vše s co největší návazností na praxi a každodenní život. Velký důraz je kladen na rozvoj klíčových kompetencí žáků.

Soutěž probíhá **od listopadu 2014 do května 2015 a má čtyři kola** s tematicky různým zadáním (voda, energie a bydlení, jídlo, doprava). **Přihlašujte se do 9. listopadu 2014.**

Kontakt: Hana Machů, Centrum Veronica Hostětín,
www.hostetin.veronica.cz, tel. 739 569 264

Více informací se dozvíte v přiložených dokumentech, kde je i přihláška do soutěže.

- K výstavě Krása v dřevě ukrytá připravilo Muzeum regionu Valašsko tradiční **podzimní soutěž pro žáky 1. a 2. stupně ZŠ**, jejíž letošní název zní **Od stromu k židli**. Soutěž můžete navštívit v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí ve dnech **10. – 14. 11. 2014**, vždy od 8:00 do 17:00 hodin. Více informací o soutěži: <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/od-stromu-k-zidli/>
- Sedmá generace ve spolupráci s Katedrou environmentálních studií a Hnutím DUHA vyhlašuje soutěž pro středoškoláky o nejlepší počín na téma **"Co vnímali moji rodiče jako největší problém životního prostředí v roce 1989 a co trápí mě?"**
V porotě zasednou Hana Librová, Aleš Máchal, Tereza Šimůnková, Petr Švec a Radovan Plášek.

Více informací o soutěži lze získat i na webu <http://sedmagenerace.cz/text/detail/soutez>

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

- **Fairtradové školy**
jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Cílem kampaně je osvěta v oblasti fair trade a podpora prodeje fairtradových produktů v daném místě.
Pro bližší informace a podporu v získání statusu kontaktujte http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly
- **Světová škola**
Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy po splnění několika kritérií.
- **Globální rozvojové vzdělávání**
Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovevzdelavani.cz>
- **Odpovědná škola**
Značku **Odpovědná škola** uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí. **Cílem projektu je zvýšit povědomí** o společenské odpovědnosti u škol a příklady dobré praxe **inspirovat** ostatní. Chceme dosáhnout toho, že se stane odpovědné chování dětem, studentům, ale i rodinám naprosto přirozené a automatické jako základní počty.
<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola/>

Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě a programech na webu a Facebooku.

<https://www.facebook.com/skutecnezdravaskola>
<http://www.skutecnezdravaskola.cz/>

Telefon: 732 967 206

Zelené okénko

- **Zelené úřadování**
je zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, školky, domy s pečovatelskou službou. Zahnuje jednak systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a jednak nakupování.
- **Zelené nakupování**
je takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Doporučujeme stránky Ekologického institutu Veronica, který se zeleným úřadováním a zeleným nakupováním dlouhodobě zabývá a vydal řadu materiálů. Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz (o udržitelné spotřebě v domácnosti).

- **Žijte BIO** www.bio-info.cz
vám přináší návody a inspiraci, jak žít zodpovědný život, každý den. Pokud považujete hodnoty jako šetrné zacházení s přírodními zdroji, zodpovědnost či etiku za důležité, pak rubrika „Žijte BIO“ je právě pro vás. Je určena pro ty z vás, kteří život vychutnávají plnými doušky a zároveň berou ohled na druhé a přírodu.
- **Stránky sdružení TEREZA** www.nejsetrnejsi.cz
- **La- pytla.** Upozorňujeme na bezva nápad a projekt naší kamarádky Jany Tesařové: Ekologický obal nejen na dárky... <http://www.fler.cz/la-pytla>
www.lapytla.cz

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

Prodejní místa:

- **Výrobky Fair trade můžete zakoupit v Lísce - budova Základní školy Vsetín, Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>**
Pondělí - čtvrtek: 8.30 – 11.00, 12.00 – 16.00 hodin
Návštěvu si můžete domluvit předem na infoevvo@seznam.cz nebo 604 650 109.

Zajistíme pro Vás též fairtradové občerstvení či balíčky na vašich akcích.

- AMBOS MUNDOS provozuje **rozvojový obchůdek "Oba světy"**. Více o obchůdku a sortimentu najdete na AMBOS MUNDOS, www.ambosmundos.cz
- Ve Vsetíně můžete navštívit **Poetickou kafeterii** (v sousedství parkoviště u Jednoty). V nabídce kávy a čajů si vyberete i ty se značkou Fair Trade, více na www.poetkafeterie.cz
- **Krámeček u kouzelného stromu**, Holešov, <https://www.facebook.com/pages/Kr%C3%A1mek-u-kouzeln%C3%A9ho-stromu/165015163641604>

- **Líska je členem pracovní skupiny pro Fairtradové město Vsetín.**
- **Líska je místním podporovatelem fair trade, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele**
- **Líska je podporovatelem kampaně Za férovou čokoládu!**
Líska se spolu se vsetínskými ZŠ Sychrov a Rokytnice zapojila do kampaně v rámci Vsetínského týdne pro Fair trade.
<http://cz.makechocolatefair.org/supporters>

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

- V Lísce jsme pro vás spustili web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky <http://www.regionalni-znacky.cz>**
- **Sdružení Tradice Bílých Karpat odstartovalo facebookovou kampaň na podporu místních výrobků, kterou doprovází i zajímavá soutěž.**
Více na <http://tradicebk.cz/files/dokumenty/TZ%20kampan.pdf>

Prodejní místa:

- ✓ **Centrum Veronica Hostětín, <http://hostetin.veronica.cz/>**
- ✓ **Prodejna ODTADYMA, o.p.s., Seninka 2 - prodejna ve Vsetíně, přízemí Domu Kultury.**
- ✓ **Obchod Z DĚDINY** nabízí jídlo z našeho regionu.
Sortiment obchodu pochází z farem, od malých a středních zpracovatelů převážně ze Zlínského kraje, e-mail: obchod@zdediny.cz
<http://www.facebook.com/zdedinyzlin> Regionální potraviny, www.zdediny.cz

- ✓ **Přehled výrobků, produktů a služeb držitelů značky Tradice Bílých Karpat najdete na <http://www.tradicebk.cz/produkty>**

Recepty z naší kuchyně – patronkou rubriky je paní Milena Kovaříková

Těšíme se na zajímavé a chutné recepty z Vašich kuchyní. Vítejte recepty pro domácí i školní vaření. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz. Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

- **Mátovo-bezový sirup dle Herbáře.**
<http://bit.ly/bezovo-matovysirup>
- **JABLKA POD SNĚHEM**
V rendlíku rozpustíme 30 g másla a 50 g třtinového cukru a necháme společně zkaramelizovat. Přidáme 500 g nhrubo nakrájených chuťově výrazných jablek a deset minut společně podusíme. Jablíčka se obalí karamelovou omáčkou a změkknou. Vymastíme koláčovou formu a dušená jablka do ní narovnáme. Navrch navrstvíme tuhý sníh ze dvou bílků oslazený lžící agávového sirupu (nebo lžící moučkového cukru), do kterého jsme vmíchali 50 g mletých mandlí. Zapečeme krátce při 180 stupních dozlatova.
Zdroj: Kuchařka ze Svatojánu.

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica - PROVÁDÍ KONZULTACE PŘÍMO NA ZAHRADĚ, <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **NECHEJTE SI CERTIFIKOVAT VAŠI ZAHRADU - ZÍSKEJTE PLAKETU PŘÍRODNÍ ZAHRADA** » Máte-li zahradu a hospodaříte ve spolupráci s přírodou, či jste alespoň k tomu nastoupili cestu, můžete získat prestižní plaketu "Přírodní zahrada". Tu má v Česku už bezmála 150 zahradníků. Plaketou dáváte najevo svoji filozofii a podporujete šíření myšlenky přírodního zahradničení. Více o udělení plakety na <http://www.veronica.cz/?id=563>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku?**, Přehledná mapa přírodních zahrad na Ekomapě, http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín**
<http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- Vyšla nová kniha "**Psychologie vztahu k přírodě a životnímu prostředí**" Jana Krajhanzla. V této publikaci ekopsychologa a sociálního psychologa se dočtete o všech možných i nemožných podobách vztahu lidí k přírodě a životnímu prostředí, a také o tom, jak těmto vztahům lépe porozumět. Text pěkně doplňují fotografie Alžběty Stančákové, za pozornost stojí i osobnosti, které knihu recenzovali: Hana Librová, Hana Horká a Aleš Máchal. Pokud byste si chtěli knihu objednat, můžete u Lipky, která plánuje dotisk začátkem příštího roku: <http://bit.ly/kniha-ekopsychologie>

➤ Právě vychází kniha *Questing* aneb *Tvoříme hledačky pro lidi a s lidmi*

Máte rádi hry? Rádi poznáváte nové věci? Pak je *questing* a *hledačky* právě pro vás. Při *questingu* se pobavíte, dozvíte se něco o místě, které jste navštívili, a na konci Vás čeká poklad. Znáte *questing* a chtěli byste také tvořit *hledačky*. To je dobře. Abyste věděli, jak na to, máme pro vás knihu, ve které najdete návod, jak *hledačky* tvořit.

Kniha vychází v rámci projektu *Questing*, který realizuje Actaea – společnost pro přírodu a krajinu, na území České republiky. Hru a její principy k nám dovezla ze Spojených států Blažena Hušková z Jizerských hor, svůj prapůvod má v anglickém letterboxingu.

„*Hledačky* jsou kouzelné, ať je tvoříte nebo „jen“ procházíte. Propojují lidi a místa i lidi mezi sebou. Jdete a všímáte si: oči zaznamenají to, co dosud jen mĳjely; s nosem do výšky se pohybujete jako zvěř na planinách; vnímáte každý závan větru, sluníčko v zádech, travnatou cestičku či městskou dlažbu pod nohama; neodoláte a dlaně smočíte v potoce nebo pohládíte sochu sv. Jana na mostě; vezmete za ruku dceru, synka, manžela či milou, babičce pomůžete do schodů... Vystoupili jste z běžného denního času, jste teď a tady, pusa se vám usmívá sama od sebe a svět se jeví být celkem pěkné místo k životu. Nakonec přijde krabice s pokladem; k datu a podpisu možná přidáte skicu tužkou nebo pár veršů, které vám jen tak blesknou hlavou, a začnete se těšit na příští víkend a další *hledačku*, nebo dokonce – a proč ne? – si řeknete, že přece u vás doma je taky spousta zajímavých věcí, které by byly pro *hledačku* jako dělané. Co třeba ten starý most za návsí? Sice se už jezdí po novém a po tom starém sotva kdo přejde, má ale krásně zachovalou klenbu a lidé ze vsi po něm chodili dobrých dvě stě let... jistě po něm přišli i ti, kdo vybuodovali starou sklárnu pod lesem.“

Citovaná část úvodu z knihy „*Questing, Tvoříme hledačky pro lidi a s lidmi*“, která právě vychází, napovídá o čem *questing* je a proč se jím zabýváme. Prostřednictvím *hledaček* neboli *questů*, tedy prostřednictvím hry, poznáváme a prožíváme místní přírodní, kulturní a historické dědictví.

V celé České republice je nyní k dispozici asi 50 *hledaček* a vznikají další. Ty, o kterých víme, naleznete na www.questing.cz.

Bavte se s námi, poznávejte, odhalujte tajemství.

Kniha je zdarma a můžete ji získat za poštovné a balné.

Kateřina Kočí, Actaea Jeseníky, a Blažena Hušková, LabyrinthPro Jizerské hory

<http://www.questing.cz/Aktuality/Vysla-kniha-Questing.aspx>

➤ **Badatelsky orientované vyučování**

Projekt [Badatele.cz](http://badatele.cz) je výsledkem spolupráce Sdružení TEREZA a týmu učitelů, kteří pracovali 2 roky na metodě umožňující zařazovat badatelsky orientované vyučování do běžné výuky na ZŠ. Cílem této metody je pěstovat v žácích přirozenou zvědavost.

<http://badatele.cz>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy

Světový den výživy v ZŠ Sychrov s regionálními produkty

Žáci ZŠ Vsetín, Sychrov 97 se s velkým nadšením zapojili do projektu audiovizuálního vzdělávacího portálu Jeden svět na školách v rámci mezinárodní kampaně Food Right Now – Postavme se hladu.

Hlavní aktivity této kampaně se odehrají 16. října 2014 na Světový den výživy, ale informování o zodpovědném konzumu a aktivní přístup k propagaci místních výrobců a prodejců probíhá již od září, a to jak mezi žáky školy, tak i v domácnostech a na veřejnosti ve Vsetíně.

Sychrováci se rozhodli, že tyto aktivity spojí s unikátní kampaní Lísky - o. s. pro EVVO ve Zlínském kraji s názvem Poctivě vyrobené a s propagací Fair trade výrobků.

Školáci z druhého stupně školy se vydali vypátrat prodejny, kde se prodávají místní produkty, například masny, pekárny, zelinářství, občůdky s místní produkcí, jako je Otdadyma atd., ale i obchody prodávající výrobky typu Fair trade, kterých je na Vsetíně hned několik.

Žáci sedmého a devátého ročníku se navíc pustili do zpracování podnikatelských záměrů svých fiktivních firem cíleně zaměřených na regionální výrobu a zpracování místních produktů. Jejich úkolem bude udělat si průzkum trhu, najít místní, regionální komoditu či službu, se kterou by byli schopni podnikat a připravit si podklady pro podnikání v daném oboru, a to nejen z hlediska ekonomického, ale vytvářejí si například i propagační materiály firmy.

V rámci přírodovědného kroužku pak žáci připravili dotazník pro občany města, v rámci kterého prozkoumají jejich názory na místní potraviny, ptají se například na jména podnikatelských subjektů v regionu, na regionální potraviny, ale také na to, které potraviny bychom měli nakupovat hlavně z regionu. Při nákupu místních produktů se šetří životní prostředí, snižují se emise spojené s dopravou a dochází také k podpoře místní ekonomiky, to je třeba si uvědomovat už ve škole.

Proto si společně říkáme: Kdo pěstuje bez chemie, ať tu s námi věčně žije! a nebo: Kdo poctivě vyrobil - velký dárek nadělil (nám všem).

Jaroslava Ševčíková, ZŠ Vsetín, Sychrov 97

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

Většina starého textilu končí v popelnici. MŽP to chce změnit.

Většina obnošených šatů končí v Česku v odpadním koši. Může za to malá síť sběrných míst, kam by se použité textilní oděvy mohly odkládat, a lidé navíc ani nevědí, kde a jak šaty ekologicky likvidovat. Ministerstvo životního prostředí (MŽP) proto chystá strategii, jak by se textil dále využil a případně recykloval. Jako na jeden z problémů na to resort poukázal v Programu předcházení vzniku odpadů ČR, který tento týden schválila vláda.

Obnošené šaty z českých šatníků končí nejčastěji ve směsném komunálním odpadu nebo ve tříděné sběru a pak na skládkách. Jen malé množství putuje do charity, domnívají se úředníci. Dat o "pohybu" oblečení je ale málo. Ministerstvo chce proto vypracovat metodiku, která by hodnotila produkci a "cestu" obnošených a znovupoužitých oděvů a odpadů z textilu. Poté se bude úřad snažit množství recyklovaného a znovupoužívaného textilu zvýšit. Kromě navýšení počtu sběrných míst by mohly pomoci i jejich interaktivní mapy pro veřejnost.

<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/vetsina-stareho-textilu-konci-v-popelnici-ministerstvo-zivotniho-prostredi-to-chce-zmenit>

Environmentální informační servis Lísky:

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, <http://www.liska-evvo.cz/rozesilka>
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky** www.liska-evvo.cz
- **Knihovna a videotéka**. <http://www.liska-evvo.cz/doc/knihovna>
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.

- **Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Společná prezentace a přehled akcí je významným tradičním nástrojem pro jednání s partnery, přípravu projektů i přiblížení EVVO veřejnosti a médiím. Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>

❖ V příloze dnes najdete:

- Rozesílku 19/2014 - celý text v PDF
- Nabídku kurzu Jak učit POLY pro MŠ a formulář přihlášky
- Nabídku aktivit projektu Bezpečně a zdravě do života a formulář přihlášky
- Pozvánku a formulář přihlášky na XIV. Krajskou konferenci o EVVO
- Propozice soutěže CO2 liga a přihlášku
- Pozvánku na den otevřených dveří do Hostětína
- Nabídku výukových programů Líska a přihlášku na VP
- Článek Stromy pro Rochus
- TZ Vsetín proti chudobě
- TZ ke kampani TBK

Líska - o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Líska najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách: Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny / Ptáci – žijí tady s námi / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené/Stromy a my/Cesty za poklady ve Zlínském kraji/ŽABAKO – žakovská badatelská konference/Skutečně zdravá škola/Jak učit POLY/Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Rozesílku připravuje a rozesílá **Líska - občanské sdružení pro EVVO ve Zlínském kraji** s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť Mrkvička a MRKEV a účastníky projektu „Školní program EVVO krok za krokem“ zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.